ასახვა თოვლიის ბრიგადა ფონდი

Фонд 287 1 33

15.01.58

287 1 № 33

საბა განწმენდილის „ანდერ-
ი აჭარად მოწმობენ იმ-
ქართული ენისა და მწერ-
საჩინო ზრდას და მის ფარ-
ბოას მეზობელ ქვეყნებს
ია, თავიდანვე ესოდენ
განვითარ ქართული კულტურის
ცეთილისუფოელ გავლენას ვერ აცდე-
ოდა კავკასიის მთის მოსახლობა და
კერძოდ ოსები, რომლებიც ტერიტო-
რიულად ყველაზე ახლო იყვნენ ქართ-
ველურ ტომებთან.

მეათე საუკუნიდან იმდენად საგრძ-
ნობი გამხდარა ეს გავლენა, რომ ქარ-
თული სასაუბრო ენა და მწერლობა
ოსებსა და საერთოდ კავკასიის მთის
ხალხებში საკმაოდ ფეხმოკიდებული
ყოფილა. რევოლუციამდელ პერიოდში
ოსეთის ისტორიის პირველი ქართველი
მკვლევარის ზ. ჭიჭინაძის ცნობით შუა
საუკუნეებში „მცხეთის“ გარშემო
მცხოვრებთ შორის ისე ამაღლდა წიგნის
ცოდნის პატივსაცემი, იგი ისე გავრ-
ცელდა, რომ მან ერთობ დიდი გავლენა
იქონია თვით მთის ხალხზე და სამეტერ
ოსებზე“ (ზ. ჭიჭინაძე, „ოსეთის ისტო-
რია“, თბილისი, 1913 წ. გვ. 78). ეს ფაქ-
ტი მეტად საგულისხმო და საინტერე-
სოა.

ქართველთა და ოსთა შორის არსე-
ბული მჭიდრო კულტურული ურთი-
ერთობა არა თუ შეწყვეტილა საქართ-
ველოს სამეფოს გაძლიერებისა და დაშ-
ლის ეპოქებში (XII-XVIII ს.ს.), არა-
მედ იგი, პირუკუ, კიდევ მტკიცდა და ისე
არა ერთი ამაოხრებელი შემოსევებისა,
ვიდრე უფრო განმტკიცებულა და გან-
ვითარებულა. ოსთა საუკეთესო შვი-
ლები დიდი ინტერესითა და მონდომე-
ბით ეწაფებოდნენ სწავლა-განათლებას,
რასაც ისინი მაშინდელ ქართულ მო-
ნასტრებსა და ტაძრებთან არსებულ
სასწავლებლებში იძენდნენ. ამ მხრივ
განსაკუთრებული როლი შეუსრულებია
მათ მღვიმის მონასტერთან არსებულ
სასწავლებელს, რომელიც, როგორც
შრომის ავტორი გვიჩვენებს, „ამზა-
დებდა სასულიერო ცოდნით აღჭურ-
ველ პირებს ოსთა ეკლესია-მონასტ-
რებსა და სკოლებში „სასწავლო-საგან-
მანათლებლო“ მოღვაწეობისათვის“.
თვით ის ფაქტი, რომ დაუთ ალმაშენე-
ბელის შვილიშვილი გიორგი მესამე და
ქორწინებული იყო ოსთა მეფის ხუდა-
ნის ასულზე—ბურდუხანზე (თამარის
დედა), ხოლო თამარი კი ოსეთის მე-
ფისწულთან, დედის მხრით ბაგრატიონ-
თა შთამომავალ დავით სოსლანთან, თა-
ვისთავად მოწმობს იმ დიდ სიახლოვე-
სა და ურთიერთპატივისცემას, რაც ის-
ტორიულად განპირობებული იყო ამ
ორი ხალხის მაშინდელი სამეურნეო,
პოლიტიკური და კულტურული მდგო-
მარეობით.

ქართველი და ოსი ხალხის მეგობ-
რობის ისტორიაში ერთ-ერთი ღირსშე-
სანიშნავ კულტურულ მოვლენას წარ-
მოადგენს ის ფაქტი, რომ ოსური დამ-
წერლობა და ანბანი შექმნილია ქარ-
თული შრიფტის უშუალო ზეგავლენით,
რაც დაკავშირებულია ერეკლე მეორის
სამეფო კარზე აღზრდილი იოანე იალ-
ღუზიძის სახელთან. ოსებში ქართული
ანბანის გავრცელებასა და დამკვიდრე-
ბას დიდად შეუწყო ხელი იალღუზიძის
მიერ მე-19 საუკუნის დასაწყისში ოსურ
ენაზე ქართული შრიფტით გამოცემულ-
მა სახარებამ.

მეფის რუსეთის თვითმპყრობელური
პოლიტიკის გამტარებლები საუკუნეზე
მეტი ხნის განმავლობაში ამაოდ ცდი-
ლობდნენ შეერყიათ ქართველი და ოსი
ხალხის მეგობრობის ეს საფუძვლები
და მოესპოთ ოსებში ისტორიულად
დაწერგული ქართული ორიენტაციის
ტრადიცია. ამ მიზნით ისინი ყოველნაი-
რად ხელს უშლიდნენ სამხრეთ ოსეთის,
ანუ ცხინვალის მხარეში ქართულ მო-
სახლეობაში ქართული სკოლების
გახსნას, ქართული წერა-კითხვისა და
ანბანის გავრცელებას. ჯერ 18 საუკუნის
30-40-იან წლებამდე, — წერს დოც. ტ.
სარიშვილი, — ქართული ენა სამხრეთ
ოსეთის მოსახლეობის ერთ-ერთ მთავარ
სალაპარაკო და სამწერლო ენად ითვ-
ლებოდა. 1864-70 წ. წ. ქართული ენა
სკოლებში ისწავლებოდა, როგორც არა-
სავალდებულო საგანი. მეფის რუსეთის
თვითმპყრობელობას ცენტრსა და პერი-
ფერიებში მოპარპაშე რუსიფიკატო-
რები საქართველოს ვერცერთ კუთხეში
ვერ ითმენდნენ ქართული ენის არსე-
ბობას და ოსი მოსახლეობის ძალით
გარუსების პოლიტიკას ახორციელებდ-
ნენ... მეფის თვითმპყრობელობა შეეც-
და სამხრეთ ოსეთის სკოლებიდან ქარ-
თული ენის განდევნას და ოსებთა შო-
რის ყოველივე ქართულის აღმოფხვრას,
მაგრამ ადგილობრივი მოსახლეობის
ინიციატივით 1900 წლამდე (და ზო-
გიერთ შემთხვევაში შემდეგაც) აღნიშ-
ნულ სკოლებში ქართული ენის სწავ-
ლება არალეგალურად ქონც იყო შე-
ნარჩუნებული“ (ტ. სარიშვილი, „სწავლა-
განათლების ზოგიერთი საკითხი სამხ-
რეთ ოსეთში“ გვ. 72).

1900-იან წლებში ქართლ-კახეთის სა-
ჯარჭიო სკოლების მზრუნველი რეაქ-
ციონერი ვოსტორგოვი შეეცადა სკო-
ლებიდან სავსებით განედევნა ქართული
ენა, დიდი ქართველი პედაგოგის იაკობ
გოგებაშვილის სახელმძღვანელოები,
რათა ამით დაეჩქარებინა გარუსების
პროცესი ოსებში. ისტორიულად მო-
სახლეობა გაბედულად წინ აღუდგა ამ
ვერაგულ ღონისძიებას და ქართველებ-
თან ისტორიულ ძაფებზე დაყრდნობით
და მოესპო

იტალიის გუბერნატორის პარტიების შეთანხმება

რომი, 18 ნოემბერი. (საქდესი). როგორც გაზეთები იუწყებიან, ქრისტიან დემოკრატთა პარტიის, სოციალ-დემოკრატიული, ლიბერალური და რესპუბლიკური პარტიების ხელმძღვანელებმა ხელი მოაწერეს შეთანხმებას საარჩევნო კანონის „რეფორმის“ განხორციელების პროექტისა და 1953 წლის არჩევნებში სიების ბლოკის შესახებ. როგორც დემოკრატიული გაზეთები აღნიშნავენ, ეს შეთანხმება სოციალ-დემოკრატიული, ლიბერალური და რესპუბლიკური პარტიების ხელმძღვანელთა სრული კაპიტულაციაა ქრისტიან დემოკრატთა მოთხოვნების წინაშე.

მთავრობის გაზეთებში გამოქვეყნებულ შეთანხმების ტექსტში ნათქვამია, რომ ოთხი პარტიის ხელმძღვანელებმა გადაწყვიტეს: მხარი დაუჭირონ პარლამენტში მთავრობის კანონპროექტს საარჩევნო სისტემის რეფორმის შესახებ, რომლის თანახმადაც ხმათა აბსოლუტური უმეტესობის მიმღებ სიას პარლამენტში ეთმობა ადგილების 65 პროცენტი, რაც შეადგენს 380 ადგილს; არჩევნებში გამოვიდნენ სიების ბლოკით მთელ იტალიაში;

სჯეროდ მიიჩნიონ „კანონთა საშუალებით გარკვეული დისციპლინის დამყარება პრესის, პროფკავშირული მოძრაობისა და დემოკრატიის დაცვის დარგში და ამ შეთანხმების შესრულებულ შეთანხმების ტექსტში ნათქვამია, რომ მისი მიზნით ერთობლივი განხილება პარლამენტის წესაბამის ინსტანციაში იმ კანონპროექტებისა, რომლებიც მთავრობამ შემოიტანა და რომლებიც უკვე შეტანილია პარლამენტის სამის წარმოებაში“.

ქრისტიან დემოკრატთა და სოციალ-დემოკრატთა ხელმძღვანელებს შორის მოლაპარაკების დროს ადგილობრივი ორგანიზაციების ბევრი წარმომადგენელი და სოციალ-დემოკრატიული პარტიის აქტივისტები გავიდნენ პარტიიდან ნიშნად პროტესტისა იმის წინააღმდეგ, რომ სარაგატმა, რომტამ და სიმონინიმ მიიღეს ქრისტიან დემოკრატთა მოთხოვნები.

მზადება სამხედრო პაციციის შესაქმნელად დასავლეთ გერმანიაში

ბერლინი, 17 ნოემბერი. (საკდესი). როგორც ადნ-ის საააგენტო იუწყება, ბონის „საავიაციო მედიცინის ინსტიტუტთან“ ერთად ამას წინათ მაინის ფრანკფურტში შექმნეს „სიმაღლეზე ფრენაში გამოცდის“ საკვლევი ინსტიტუტი. იგი მდებარეობს რაინ-მაინის აეროდრომზე და უნდა ითანამშრომლოს ბონის ინსტიტუტთან. ამ ინსტიტუტის ხელმძღვანელია დოქტორი ლოტარ ვენდტი. ინსტიტუტთან არის „საავიაციო მედიცინის ცენტრალური საცდელი სადგური“, რომლის მმოცანაა გამოსცადოს მთელი კადრები, თუ რამდენად გამოსადეგი არიან ისინი დასავლეთ გერმანიის სამხედრო ავიაციაში საფრენოსნო სამსახურისათვის.

ამერიკელები რურის ქვანახშირის სპეკულაციას ეწევიან

ბერლინი, 17 ნოემბერი. (საკდესი). როგორც ადნ-ის საააგენტო ბონიდან იუწყება, 1952 წლის პირველი 9 თვის განმავლობაში ამერიკის შეერთებული შტატებიდან დასავლეთ გერმანიაში შემოიტანეს 6 მილიონი ტონა ქვანახშირი, მაშინ როცა 19 მილიონი ტონა რურის ქვანახშირი იძულებით გაიტანეს. ამით ქვანახშირის საერთო იმპორტი ამჟამად უკვე მეტია, ვიდრე მთელ გასულ წელს, როცა შემოტანილი იყო 5,8 მილიონი ტონა.

შემოტანილი ვითომდა ამერიკული ქვანახშირი ნამდვილად, როგორც დასავლეთ გერმანიის პრესა იუწყება, ჩრდილოეთ ნიდერლანდებიდან, ბელგიიდან და საფრანგეთიდან ჩამოდის. ამ „ამერიკული“ რურის ქვანახშირის ფასი ერთიორად უფრო მაღალია, ვიდრე რურის ქვანახშირის საექსპორტო ფასი, რაც რურისათვის დაწესა უმაღლესმა ორგანომ, რომელსაც ამერიკელები ხელმძღვანელობენ.

მდგომარეობა ვუნისში

პარიზი, 17 ნოემბერი. (საკდესი). გაზეთი „ლუმანიტე“ იუწყება, რომ ტუნისში გაძლიერდა საფრანგეთის კოლონიურ ხელისუფალთა რეპრესიები. ამ დღეებში საფრანგეთის სასამართლომ უარყო 6 ტუნისელი პატრიოტის საკასაციო საჩივარი, რომლებსაც მიმდინარე წლის 10 ივნისსა და 1 ივლისს სამხედრო ტრიბუნალმა სიკვდილი მიუსაჯა.

ტუნისელი ხალხი განაგრძობს ბრძოლას ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის. მაგალითად. ქალაქ გაბესის მახლობლად პატრიოტები ჩაუსაფრდნენ და სროლა აუტეხეს ფრანგების რაზმს, ამასთან მოკლეს და დაჭრეს 7 ჯარისკაცი. აინ-ბულბალის რაიონში თავს დაესხნენ ფრანგების მეორე რაზმს, 10 ჯარისკაცი დაჭრეს. ტუნისელი პატრიოტები თავს დაესხნენ ხშირად მოტორიზებული პოლიციის რაზმს ქალაქ ჰაფსში.

ამერიკელები აუპირთებენ იფლიის ოკუპაციას

რომი, 17 ნოემბერი. (საკდესი). გაზეთი „პოპოლო“ იუწყება, რომ ტომბოლოს რაიონში (პიზის პროვინცია) გაიხსნა ამერიკელთა ახალი სამხედრო ბაზა. ამ ცოტა ხნის წინათ ასეთივე ბაზა შექმნეს ლივორნოში. მშრინავმა ხელი მოკიდ გადასვა ერთი ადგილიდან მაგრამ მას გაქცევა არ უც კი, როცა თვითმფრინავმა შეება დაიწყო, „უბედეთო გონს მოვიდა, აქეთ-იქით თ ვისცეცება დაიწყო, შემდეგ კრძინებონიდან გადახტა და მიიმალა: ამჯობინა თავისი მგზავრობის განგრძობა უფრო მყუდრო ადგილზე.

ბიბლიოთეკამ მუშაობა გააუმჯობესა

ზნაურის რაიონი. ამ უკანასკნელ ხანს საგრძნობად გააუმჯობესა მუშაობა ავნევის სასოფლო ბიბლიოთეკამ. აქ 200-ზე მეტი წიგნი დამუშავებულია ბიბლიოთეკურად, გამოწურილია 12 სახელწოდების ჟურნალი და 13 გაზეთი. სისტემატურად გამოდის კედლის გაზეთი „სელსკოე პროსვეშჩენიე“. აქვე ჩამოყალიბებულია ლიტერატურული და ზოოტექნიკური წრეები, სადაც კოლმეურნეები იმაღლებენ ცოდნის დონეს.

აქ განსაკუთრებული გამოცოცხლება იგრძნობა ამ დღეებში. ბიბლიოთეკარები რ. მეტრეველი და ნ. კოჩიეგა კოლმეურნეებს უკითხავენ ამხანაგ სტალინის სიტყვას პარტიის XIX ყრილობაზე, აგრეთვე ყრილობის სხვა მასალებს.

ვ. ქილეხსაევი

კულტსაგანმანათლებლო დაწესებულებების მუშაკთა სემინარი

სტალინირის რაისაბჭოს აღმასკომის კულტსაგანმანათლებლო განყოფილებამ მოაწყო სასოფლო ბიბლიოთეკების, კლუბების და სამკითხველოების მუშაკთა ორდღიანი სემინარი.

სემინარზე მსმენელები გაეცნენ ჩვენი პარტიის XIX ყრილობის მასალებს, მოისმინეს საქართველოს მინისტრთა საბჭოსთან არსებული კულტსაგანმანათლებლო დაწესებულებების საქმეთა კომიტეტის მიერ დამტკიცებული და რეკომენდებული ლექციების ციკლი. წაკითხულ იქნა ანგრეთვე ლექციები საერთაშორისო საკითხებზე.

ი. გოგიჩაევი

რედაქტორის მოადგილე
ს. ყურაშვილი

რედაქციის მისამართი: ხეთაგუროვის ქ. №1. ტელეფონები: რედაქტორის — 275, მასუხისმგ. ეკლენ მდივნის — 57, განყოფილებების: პარტ ორგანიზაციის, მშრომელთა წერილების, ხან რეპორტაჟ-ლიტერატურა — 29, სახმთავრ მშენებლობის,

კულტსაყოფაცხოვრებო, ადგილობრივი ინფორმაციის — 28, სოფლის მეურნეობის — 52, პრესაგაანდის — 62, მორიგეთა და გამო შენების — 116.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მთავარი სამეწარმეო გამომცემლობის ბეჭდვითი საწარმოს სტამბა: ქ. სტალინირი, ასკის ქ. № 2.

ВТ 00482

...-სამეურნეო ორგანოებმა განსა...ებით მიმდინარე წელს თვალსა...შობა ჩატარეს საკოლმეურ...ეურნეების ძირითადი კანონის გან...ულებების სამ[illegible]ში არსებულ ხარ...ენებათა ლიკვიდაციისათვის, სა...კოლმეურნეო დემოკრატიის განმტკი...ებისათვის. მიუხედავად ამისა ჩვენი ...ოლქის კოლმეურნეობებში ჯერ კიდევ ვხვდებით ისეთ ფაქტებს, როცა უხეშად არღვევა კოლმეურნეობათა სამეწარმოო გეგმების, მატერიალურ სახსრებსა და ქონებაზე განკარგულების საკითხებს სწყვეტენ კოლმეურნეობის გამგეობა ან თავმჯდომარე არტელის წევრთა საერთო კრების გვერდის ავლით.

ჯავის რაიონის სოფელ მსხლების სტალინის სახელობის კოლმეურნეობაში მიმდინარე წელს რამდენიმე თვის განმავლობაში ერთი კრებაც არ შემდგარა. კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ს. ცხოვრებოვი გამგეობისა და კოლმეურნეთა კრების გვერდის ავლით პირადად განაგებს არტელის მთელ სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობას. მისი ბრძანებულებით ჰყიდიან და ყიდულობენ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებსა და პირუტყვს, რაც სწორი არ არის.

სტალინირის რაიონის სოფელ ხეთაგუროვის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ ნ. ქველეხსაევმა გასულ წელს ქალაქ სტალინირში მცხოვრებ ვინმე ვ. ლაფანთან დადო ხელშეკრულება მესრულების შემოწმების.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარე პასუხისმგებელია კოლმეურნეების წინაშე. ის დამოკიდებულია კოლმეურნეობისაგან და მუდმივ კავშირში უნდა იყოს მათთან. ამავითარ შემთხვევაში არ უნდა დავუშვათ დემოკრატიული ურთიერთობის დარღვევა კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობასა და კოლმეურნეებს შორის.

პარტია და მთავრობა ჩვენგან მოითხოვს მტკიცედ გაბორკილებდეთ საბჭოთა-სამეურნეო არტელის წესდებას, დაუნდობელ ბრძოლას ვაწარმოებდეთ მათ წინააღმდეგ, ვინც ხელყოფს საკოლმეურნეო დოვლათს, ფლანგავს და ანიავებს საზოგადოებრივ სიმდიდრეს, არღვევს საკოლმეურნეო დემოკრატის პრინციპებს.

პარტიის რაიონული კომიტეტების, რაისაბჭოს აღმასკომისა და სასოფლო-სამეურნეო ორგანოების ყოველდღიური საზრუნავი საქმეა გადაჭრით გაძლეროონ კოლმეურნეობებზე ხელმძღვანელობა და დახმარება, ღრმად ჩაწვდნენ თვითეული კოლმეურნეობის მთელ საქმიანობას, ბოლო მოუღონ კოლმეურნეობათა მუშაობის შემოწმების დროს საქმისადმი ფორმალურ, ზერელე დამოკიდებულებას და ქმედითი ღონისძიებანი განახორციელონ საკოლმეურნეო დემოკრატიის პრინციპების გათუხრელად დაცვისათვის.

სასოფლო-სამეურნეო არტელის წესდება, რომელიც საკოლმეურნეო ცხოვრების ძირითადი კანონია, ყველა კოლმეურნეობაში თანლიანად და უყოყმანოდ უნდა ხორციელდებოდეს.

მაგნიტოგორსკელ მებრძმედთა შრომითი გამარჯვება

მაგნიტოგორსკი, 17 ნოემბერი. (საკდესი). სტალინის სახელობის მაგნიტოგორსკის მეტალურგიულ კომბინატში ჩადება შეკიბრება ახალი ხუთწლიანი გეგმის დავალებათა ვადამდე შესრულებისათვის. გუშინ საწარმოს ვადამდე შეასრულა თუჯის გამოდნობის თერმეტი თვის გეგმა.

მებრძმედები აუმჯობესებენ აგრეგატების გამოყენებას. ახლა ისინი ადნობენ 4 პროცენტით მეტ თუჯს, ვიდრე დასაწყისში.

გებლო მუშაობას ბოლო უნდა მოეღოს.

ბ. ძველიხაევი.

ბულ დღეში სამშობიარო ხნის ჩატარებულია მხოლოდ 64 ჰექტარზე. თესვა კი 35 ჰექტარზე. ნოემბრის მეორე და მიაქცეს სოფლის მეურნეობის სტალინირის რაიონულმა განყოფილებამ.

რეს ეს სამუშაო. სტალინირის რაიონს შარჩის ჰარხალი ამოსაღები დარჩა 23 ჰექტარზე.

ᲞᲝᲕᲔᲚᲘᲓᲦᲘᲡ ᲡᲐᲢᲠᲐᲥᲢᲝᲠᲝ ᲑᲠᲘᲒᲐᲓᲐ

1. „ᲒᲒᲔᲒᲛᲘ"

სოფელ არქნეთის (ზნაურის რაიონი) გაღმა მთის მაღალ ფერდობზე გადაქიმული საქმაოდ ვრცელი უსწორმასწორო სახნავი მიწა. ნოლულები მას „ტბებს" უწოდებენ. ზედგამოჭრილია ეს სახელი. ჭაობები, რომელიც ზაფხულის გვალვას ამოუშრეტია, მძლავრ ტრაქტორებს გადაუხვნავთ.

„ტბების" მიდამოებში ორი „ᲓᲢ-54" ებრძვის ნიადაგს. ტრაქტორისტებს დიდი სიძნელეების გადალახვა უხდებათ. ნიადაგი ოღრო-ჩოღროა, პატარა-ტატარა ნაკეთებად დაყოფილი. ყოველი შემოვლისას მარცხი მოსალოდნელი, მაგრამ მექანიზატორები მაინც იმორჩილებენ მას.

საღამო ხანი იყო, როცა ტრაქტორებს მივაშურე. დიდი შეღამართი უნდა გაიაროს კაცმა, რომ „ტბებამდე" ავიდეს. ტრაქტორს შემოხვეოდნენ მექანიზატორები ალექსი ყახახაშვილი, ლევან მაისურაძე, მისი მოადგილე იაშა ქოქოვი. აქ იყო ზნაურის მტს-ის № 3 სატრაქტორო ბრიგადის ბრიგადირი მაშა ჯოველიძე. ყველაზე მეტს ის მუშაობდა, მზრუნველი ხელით მართავდა ტრაქტორს. ახალგაზრდები გამგონე შვილებივით უჭერებდნენ ყველაფერს. ტრაქტორი შეფერხების შემდეგ აამუშავეს. მას მცირე ნაწილი გაფუხებოდა მსხვილ ჯირკვებზე.

— ნოლში კვლავაც ვყოფილვარ,— ამბობს ბრიგადირი,— მაგრამ არ მახსოვს, რომ ამ ველებზე ტრაქტორს ემუშავნოს. ჯერ ტრაქტორების ამოტანა ჭირდა, შემდეგ კი მუშაობა. სიძნელეს მაინც არ უშინდებიან ჩემი ფალავნები...

— გუშინ და წუხელის დღეღამის მანძილზე მე და ყახახაშვილმა 9—9 ჰექტარი მოვხახინთ, გეგმა კი 5,3 ჰექტარს ითვალისწინებს— ჩაერია საუბარში ტრაქტორისტი ლევან მაისურაძე.

„ტბებში" გაემოსვლის პირველ სამ დღეს 25 ჰექტარი ფართობი მოხნეს ორი ტრაქტორით. მთიან ადგილებში ასული ძლავრი ტექნიკა ადამიანის ნებას უმორჩილებს ჯაუტ ბუნებას.

2. ᲛᲝᲛᲠᲝᲜᲔᲑᲐ

სატრაქტორო ბრიგადის ბრიგადირი ტექნიკას კარგადაა დაუფლებული. ნეიხანად იცის ყველა მარკის ტრაქტორის თუ კომბაინის მართვა-აწყობა. პირველი ოქტომბრიდან კომბაინის საქე ზნაურის მტს-ში ამ ზაფხულს სწორედ მ. ჯოველიძის მიანდეს. მოსაულის ალების შემდეგ ბრიგადირის მთავარი საზრუნავი ხიდგაის დამუშავება გახდა. ჯოველიძემ თავიდანვე ქარგად გაანაწილა 5 ტრაქტორი.

ჯოველიძის ბრიგადირად ყოფნის 26 წელი უსრულდება. სამ ომარ იყო, რაშენი წვრილ ქარი, სიცხე და სიცივე გამოუელია მას საკოლმეურნეო მინდვრებზე. იგი სიყვარულით იგონებს თავის პროფესიაზე მუშაობის პირველ წლებს. სტალინირის რაიონში (ცერძოდ ერედში) პირველი ტრაქტორი „ხოლტი" სწორედ ჯოველიძემ მოიყვანა. როგორი გაკვირვებით შეჰყურებდნენ მაშინ სოფლის ბავშვები და მოზრდილები „ხოლტს". სასწაულებრივი მოვლენა ეგონათ. დღეს კი მინდვრები უკეთესი ხარისხის ტრაქტორებითაა მოფენილი.

ბრიგადირს თვალნათლივ ახსოვს 1934 წელი, როცა სტალინირის მტს-ის დავალებით 5 ტრაქტორით გაემართა ტირფონის ველზე სამუშაოდ. ჯოველიძის ტრაქტორს უკან მიჰყვებოდა მის ნეშში აღზრდილი მოსწავლე ჯაბუკა ანდრო ბერუაშვილის ტრაქტორი. 3 თვეს მოუხდათ ტირფონის მინდვრებზე მუშაობა. მხოლოდ უკანასკნელ დღეებში ხვნის ტემპი გაძლიერდა. ნოემბრის პირველ ათ დღეში ბრიგადამ მოხნა 143 ჰექტარი, დაახლოებით 80 ჰექტარზე. ხნულის აღება ჩაატარა 29 ჰექტარზე, ვიწრო მწკრივად დათესა 99 ჰექტარი.

მაგრამ უნდა ითქვას, რომ ჩამორჩენაა თესვაში. ამაში ბრალი მარტო მექანიზატორებს როდი მიუძღვით. ტრაქტორისტი თ. ჯავახიშვილი უკმაყოფილებას გამოთქვამს ნულის კოლმეურნეობის მხრივ დახმარებაზე. 12 ნოემბერს თესლის უქონლობის გამო დღის 2 საათამდე მისი ტრაქტორი უქმად იდგა „ველების" მინდორზე. თესლი მხოლოდ მას შემდეგ მიეტანეს, როცა თვითონ ჩავიდა სოფელში და მიაკითხა კოლმეურნეობის თავმჯდომარე გ. ბაზაევი, საწყობის გამგე კ. გაზაევი). კოლმეურნეობა საქმაო რაოდენობის მუშა-ხელს არ ამაგრებს ტრაქტორისტებს.

4. ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲖᲛᲘᲡ ᲑᲠᲫᲝᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲠᲩᲔᲕᲐ

საუბარი ჩამოვარდა წითელწყაროს რაიონის მოწინავე ადამიანების მიმართებაზე. ჯოველიძეს ადრევე გაეგო მათი თაოსნობის შესახებ.

— ჩვენ ვუყოთ რომ ჩვენი სახნავი ადგილები თავისი მდებარეობით ძნელად დასამუშავებელია. წითელწყაროელ მექანიზატორთა ტრაქტორები ხომ ჩვენსას არა სჯობიან, ტრაქტორისტებიც არა გვყავს მათზე ნაკლები. სოციალისტურ ვებაში და ვიწვევ ქსუისის მტს-ის პირველი ბრიგადის ბრიგადირს ანდრო ბერუაშვილს.

— ჩვენც, ტრაქტორისტებიც, სოციალისტურ ვიწვევთ ერთმანეთს.— სიხარულით შესძახა ალექსი ყახახაშვილმა.

—სწორედ!

— ჩვენი მარჯვენა იყოს გამარჯვების თავდები... შუახნის ბრიგადირს გვერდით ედგნენ ახალგაზრდა ტრაქტორისტები ყახახაშვილი და მაისურაძე. მათზე იყო დაკისრებული ის ნაკვეთები, სადაც ტრაქტორებს ქელესხავი და ქოქოვი მართავდნენ. მექანიზატორები ხვალინდელ დღეზე, ხვალინდელ სამუშაოზე ფიქრობდნენ. მათ თვალწინ ეხატებოდათ თავიანთ ნახნავზე აბიბინებული ჯუჯრილი, ახალი წლის ბარაქიანი მოსავალი.

ვ. ცოტნიაშვილი.

„საბჭოთა ოსეთის" სპეც. კორ.

კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია

წიგნი ქართველი და ოსი ხალხის ისტორიულ მეგობრობაზე *

საბჭოთა კავშირის მრავალეროვანი ხალხების ფორმით ნაციონალური და შინაარსით სოციალისტური კულტურა ლენინ-სტალინის პარტიის ბრძნული ეროვნული პოლიტიკის განუხრელად განხორციელების შედეგად განუწყვეტლივ იზრდება და იფურჩქნება. სოციალისტური კულტურის სწრაფი ზრდის საფუძველი, უწინარეს ყოვლისა, იმაში მდგომარეობს, რომ იგი გამორიცხავს ყოველგვარ რასობრივ დისკრიმინაციას, ეროვნულ და ნაციონალურ უმცირესობათა რაიმე შეზღუდვასა და დევნას. წარსულს ჩაბარდა ის დრო, როცა მეფის რუსეთის კოლონიურ-კაბალურ მდგომარეობაში მყოფი განაპირა ქვეყნების მცირე ერები სულს ღაფავდნენ უმეცრებასა და სიბნელეში, განიცდიდნენ მძიმე ნაციონალურ ჩაგვრასა და რბევას. კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით, პარტიისა და ხალხთა დიდი ბელადების ლენინისა და სტალინის შორსმჭვრეტელური, გენიალური წინასწარდასახულობათა მიხედვით საბჭოთა კავშირის ერთიან და ძმურ ოჯახში შემავალ ყველა ხალხს დღეს თავისი წყლული შეაქვს კომუნიზმის შენებლობის დიად საქმეში.

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის შრომელება, აღფრთოვანებულნი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XIX ყრილობის ისტორიული გადაწყვეტილებებითა და ბრძენი ბელადის ამხანაგ სტალინის გენიალური მითითებებით, მთელ ქართველ ხალხთან, საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხთან ერთად გმირულად იბრძვიან მეხუთე სტალინური ხუთწლიანი გეგმის ვადაზე ადრე და გადაჭრებით შესრულებისათვის, ოლქის კულტურული, სამეურნეო და პოლიტიკური ცხოვრების კიდევ უფრო ამაღლებისა და განმტკიცებისათვის. ამ ბრძოლაში მათ შემოქმედებითის სტიმულსა და ძალას აძლევს ის ხანგრძლივი, მრავალსაუკუნოვანი, ახლო და გახურული მეგობრული ურთიერთობა, რაც ისტორიულად აკავშირებს ერთმანეთთან ქართველ და ოს ხალხს.

ქართველურ ტომებთან ტერიტორიულად და ეკონომიკურად ადრეული, საუკუნეებიდანვე მჭიდროდ დაკავშირებული ოსები თავიანთ ბრძოლაში ფიზიკური არსებობის შენარჩუნებისათვის, რაც მათი კულტურული განვითარების ერთადერთ პირობას წარმოადგენდა, ყოველთვის გრძნობდნენ ქართველთა ძმურ მხარდაჭერასა და დახმარებას. თავის მხრივ ოსებიც ქვეტიურად მონაწილეობდნენ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის გარეშე მტრების წინააღმდეგ ქართველი ხალხის მიერ წარმოებულ აუცილებელ ომებსა და ბრძოლებში. საბედისწერო განსაცდელის ჟამს ქართველ და ოს ხალხს შორის სისხლითა და ხშირი განმტკიცებული ასეთი ურთიერთმეგობრობის, პატივისცემისა და სიყვარულის გრძნობის დიდი ხნის ისტორია აქვს. მე-19 საუკუნის პირველი ნახევრის გამოჩენილი ქართველი პოეტი გრიგოლ ორბელიანი თავის „სადეგრძელოში“ ახდენს რა საქართველოს გმირული წარსულის ისტორიული სურათების გაცოცხლებას, ღრმა პოეტური აზრებით აღსავსე სტრიქონებში ხაზგასმით მიუთითებს, რომ დამარის მეფობის დროს გარეშე დამპყრობლების შემუსვრა და ალაგმვა შესაძლებელი გახდა ზნეობრივ საქართველოს ტერიტორიაში შემავალ ყველა გვარტომის ერთიანი დარაზმულობითა და შეუპოვრობით. ამ საერთო დარაზმულობას თავისებურ იერს აძლევენენ „ფეხმარდი“ ოსებიც. აი, როგორ აგვიწერს გრ. ორბელიანი უძველესს დროს ერთ საგულისხმო ეპიზოდს:

თამარის დროსა გაისმეს, ზარება ლიდუხეს ლაშქარი;
კახი ფარ-შუბით, თუში ხმლითი, ფშავ-ხევსუ ს შენის ბაკარი,
მკლავით ძლიერი ჭარელები, ვით ციხე ბორკა მაგარი,
ოსი ფეხმარდი, მთიული ბრძოლაში შეუპოვარი!
მესხი სწავლითა ქებულები, ჯორჯელ-ჯაყელ ჯრელებითი
და მშვილდოსნობით ავსებული, ტყეთა მკვირცხლობით!..
თამარი ლოცავს ჯვარითა, ჯარს ამხნევებს ბეღლის ეზოებით;
გული მეფისა ზღვა არის, უსაზღვროება, წყალობით!..
გალაშქრდნენ, მისწვდნენ კარნუხა, ერთის შეტევით მოეწყვეს!
ლომებრ მისცვივდნენ სინოპსა, ხის ციხე ზღვაში ეგდოთ ჩაგდებული!
განვლეს არეზი, თავრიზი, უფლისაგან გარდაეარეს,
და მტვერი გაოხრებისა, დღის რისხვად ყაზნინს თავს დასცეს!

მეფის რუსეთის რეაქციულ-დამპყრობლური პოლიტიკისა და ქართველი ხალხის უსაზღვრესი მტრების — მენშევიკების ბატონობის პერიოდში მოვინისტგამცემლები არაერთხელ ცდილან შეღება და მტრობა ჩაეთესათ ქართველ და ოს ხალხს შორის. სამწუხაროდ, ამ ბოროტ განზრახვას ძირი გამოეცალა. ლენინ-სტალინის პარტიამ სრული თავისუფლება მიანიჭა წინათ დაჩაგრულ ერებს და გზა გაუხსნა მათ კულტურულ-ეკონომიკური აყვავებისათვის. მოკლე ისტორიული დროის მანძილზე სრულიად იცვალა სახე სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურმა ოლქმაც. ოსეთის ხალხმა, რომელიც ქართველ და ოს ხალხს შორის ისტორიულად განვითარებული მეგობრობის საფრთხეში ჩაგდებას ცდილობდა, ამ ურთიერთობის ნაყოფით ისარგებლა და ამ ურთიერთობის განმტკიცებისათვის ბრძოლაში ბევრი რამ მოიპოვა. ოსეთის ხალხის ეკონომიკური და კულტურული აღმავლობა ამ ურთიერთობის ნათელ დასტურად გვევლინება. ოსეთის ხალხის ეკონომიკური და კულტურული აღმავლობა ამ ურთიერთობის ნათელ დასტურად გვევლინება. ოსეთის ხალხის ეკონომიკური და კულტურული აღმავლობა ამ ურთიერთობის ნათელ დასტურად გვევლინება.

ამ ურთიერთობის ისტორიას, რომელიც ქართველ და ოს ხალხს შორის არსებულ ურთიერთობას მიმოიხილავს მესამე საკუთხიდან დღეგანდლამდე და გარკვეულ წერილობით ძეგლებში ძმურ დახმარებასა და კეთილისყოფილ გაღებაზე, რომელსაც უწევდა და უწევს ქართველი ხალხი თავის ტერიტორიაზე მოსახლე ოსებს მათს ბრძოლაში კულტურულ-ეკონომიური განვითარებისათვის. წიგნში მასალები დალაგებულია შემდეგი თანმიმდევრობით: 1. საქართველოს კულტურული ვითარება ადრინდელი ფეოდალური ურთიერთობისა და მსგავსი სამთავროთა გაერთიანების პერიოდში (III-X ს.ს.), 2. ქართული კულტურის გავლენა ქაკაზიის მთის ხალხებზე საქართველოს საფეოდალური ხანის მეფის გაძლიერების ხანაში (XI-XIV ს.ს.). 3. კულტურული ვითარება და სწავლა-განათლების მდგომარეობა ... ოსეთში საქართველოს სამ... დამლოდან საქართველოს რუსე... შეერთებამდე (XV-XVIII ს.ს.), 4. ... ... ოსთა სწავლა-განათლების მდგომარეობა საქართველოს რუსეთთან შეერთების პერიოდიდან (არაზმის დამბამდე (1801-1917 წ. წ.). 5. ქართველი მეწეფეების „საგანმანათლებლო“ პოლიტიკა სამხრეთ ოსეთში და მშრომელი ხალხის ბრძოლა ახალი სკოლისათვის (1917-1921 წ. წ.), 6. ლენინურ-სტალინური ნაციონალური პოლიტიკის გამარჯვება სოციალისტურ სამხრეთ ოსეთში.

იხილავს რა ადრინდელ ფეოდალური ურთიერთობისა და მსგავს სამთავროთა გაერთიანების პერიოდში (III-X ს. ს.) საქართველოს კულტურული ვითარების მდგომარეობას, ავტორი სრულიად სამართლიანად დასკვნის, რომ „ქართველთა მიწა-წყალზე მოსახლე, ქართულ ყოფა-ცხოვრებას, ზნეჩვეულებასა და კულტურას შესისხლხორცებული დვალები, ოსები და მათის სხვა ხალხები თავიდანვე ქართველი ერის მხრივ მძრახ სიყვარულითა და პატივისცემით სარგებლობდნენ. ამიტომ ისინი ხშირ შემთხვევაში თავს არც კი არჩევდნენ ქართველთა მკვიდრი ტომებისა: ქართლელ-კახელების, გურულების, იმერლების, მეგრელების, სვანებისა და სხვებისაგან და მთელი შესაძლებლობით ეწეოდნენ ქართული კულტურის, ენისა და ისტორიის შესწავლას“ (ტ. სარიშვილი „სწავლა-განათლების ზოგიერთი საკითხი სამხრეთ ოსეთში, გვ. 11). ეს დასკვნა ემყარება იმ ტუყუარ საბუთს, რომ საქართველო თავისი მდიდარი ენითა და კულტურით შორეული წარსულიდანვე — უპირველ სხვადასხვა ქვეყნების ისტორიოგრაფიისა და მოგზაურების ყურადღებას. ჯერ კიდევ V-VI საუკუნეებიდან შემოხსენიებული როგორც ორგანიზაციული (იაკობ ცურტაველის „შუშანიკის წამება“, ეს ტატე მცხეთელის „მარტვილობა“), ისე სიმბოლო („ეპისტოლეთა წიგნი“) და

*ტ. სარიშვილი, სწავლა-განათლების ზოგიერთი საკითხი სამხრეთ ოსეთში, სტალინირი, 1952 წ.

„საბჭოთა ოსეთი“, 1952, 22/XI

ერთი (2) ფურცელი

02.11.93 ეკონომიკა